

plačevati za zemljo. Veliko pa to plačilo ne bo, ker se bo plačeval svet le po sedanji ceni, ki je jako nizka. Pašnika ni treba kupiti, ker bodo priseljenci pašnike zastonj dobili, in bodo še le čez nekaj let začeli nekaj najemščine plačevati za pašnike. 2) Za zidanje pohišstva dobi vsaka rodbina les zastonj. 3) Cela občina priseljencev dobi les za zidanje cerkve in šole zastonj. 4) Priseljenci so deset let vseh davkov prosti, če ni bil tisti svet, kamor so se naselili, uže prej davku podvržen. 5) Tudi priseljenci, ki se zraven kmetijstva pečajo še s kako obrtnijo, so deset let davka prosti, tudi od obrtnije nič ne plačajo. Če bi pa kdo svoje zemljišče takemu človeku prodal, ki ne pride v deželo, ampak kupljeno posestvo v najem dajati misli, potem se tako posestvo davku podvrže.

* *Koliko se tobaka pridelava na svetu.* Statistična poročila kažejo, da se ga med vsemi evropskimi državami največ pridelava v Rusiji, namreč 72 milijonov kilogramov na leto, — v Avstriji in na Ogerskem 61 milijonov, — v Nemčiji 29 milijonov in na Francoskem 15 milijonov. Na Laškem ga pridelajo 4 milijone, — v Rumuniji 2 milijona, — v Belgiji nekoliko čez en milijon, — v Švajci nekoliko čez pol milijona, — v Srbiji pol milijona, — na Finskem 200.000, — v Švediji 145.000, — na Danskem 126.000 kilogramov. Vrh tega se prideluje zunaj Evrope mnogo tobaka, in sicer v severni Ameriki 290 milijonov, — v srednji Ameriki: v Mehiki, na Kubi, na Postoriku in na San Domingu, — v južni Ameriki: v Kolumbiji, v Peru-u, v Braziliji in v Ekvadoru skupaj okoli 150 milijonov kilogramov, — v Afriki: v Algiru in v Egiptu 25 milijonov kilogramov. Celi pridelek na svetu znaša tedaj nad 1000 milijonov kilogramov na leto in dan.

* *Spomlad imajo v pozni jeseni na gornjem Avstrijskem.* Iz Helmonsöd-a nad Lincom piše časnik „Linzer Volksbl.“ tako-le: Kdor pozna naše ostro podnebje, ki nam vsako leto zgodnjo zimo napravlja, se ne bode malo čudil, ako izve, da letos zdaj skoro vse drevje najlepše cvete. Livade so okinčane z najkrasnejim cvetjem, jagode so zopet popolno zrele. In tako tudi v Oberhaidu nad Welsom cvete vse drevje.

Slovansko slovstvo.

* *Hrvatskoj il' Italiji?* Rieč istarskih Hrvata Talijanom i svim, na koje spada. Ponukom članka: „Istria e il nostro confine orientale. Paolo Fambri“, tiskana u „Nuova antologija di scienze, lettere e arte“ 1879. — Tako je ime knjigi, ki je nedavno na svetlo prišla v primorski tiskarni v Sušaku, katera nam je iz prijateljske roke iz Trsta došla. Jako važna je ta knjižica, katera temeljito pobija glasovito pisarjijo Paolo Fambri-a, ki se napenja dokazati, da je Istra zemlja talijanska. Pisatelj naš od stopinje do stopinje pretresa Fambrijevo „učenost“, ki bi tudi v žrelo talijansko s Slovenci vred dala Hrvate. Ker stvar posrednje in neposrednje se tiče tudi Slovencev na Primorskem, želeli je, da interesantna knjiga doide v roke našim rodoljubom.

Naši dopisi.

Z Dunaja 17. okt. — Ne bodem Vam pisal o dandanašnji politični razburjenosti metropole avstrijske po „parteitagih“ na levo in desno, vsaj vem, da ste tega berila v tukajšnjih velikih in malih časnikih uže siti. Al nekaj družega moram poročati „Novicam“, kar je

velike pomembe v finančnem oziru in očitna zaupnica ministru Taaffe-u in pa finančnemu ministru dr. Dunajevskemu. In kaj neki je to, bodo naši čitatelji vprašali. Nič manj kot to, da je pariški veliki denarni zavod „Société de l' Union generale“ na Dunaji osnoval veliko banko pod naslovom: „kais. könig. priv. österreichische Länderbank (ces. kr. priv. avstrijska deželna banka)“. Ta banka ima velikansk delnišk kapital s 100 milijoni frankov v 200.000 akcijah po 500 frankov. Po takem pride na Dunaj 100 milijonov francoskega kapitala, to pa spričuje, da imajo francoski denarničarji zaupanje do sedanje Taaffeove vlade. Da pa je res tako, vidimo dokaz v tem, da so zadnje dni delnice francoske banke „Société de Union“ poskočile od 650 na 902. Najvažnejše pri tem je pa še to, da imenovani kapitali niso v rokah judovskih spekulantov, ampak so lastnina konservativnih francoskih mož, s tem pa se bode naša vlada lahko rešila Rothschildovih kleš, v katere je bila dozdej vkovana. Ker smemo upati, da bode s pomočjo te nove banke mogoče, judovskim dunajskim časnikom zamašiti usta, si lahko mislite, kakošni „o wajklici“ se čujejo zdaj v vredništvih tukajšnjih judovskih časnikov. — Naj „Novicam“ tudi poročam o častnem odlikovanju, ki je iz rok presvitlega cesarja došlo vrlemu narodnjaku, rodod Čehu, g. Fel. Blažičeku, fabrikantu denarnih skrinjic na Dunaji. Poklonil je namreč svetlemu cesarjeviču Rudolfu in njegovi svetli nevesti princesinji Štefaniji krasno izdelano, požara varno skrinjico za denar, in za to lično delo od Nj. veličanstva prejel veliko zlato medalijo. Skrinjica je bila razpostavljena v obrtnijski razstavi v praterji, kjer je pozornost vseh ljudi, ki so razstavo obiskovali, na se obračala zaradi mojsterskega dela, s katerim je lepa ideja izvršena. Zunaj na čelu je simbolično predstavljeno pomlajenje velike Avstrije in nova svetlost cesarske rodovine; podoba moška in ženska, ki predstavljata ljudstvo avstrijsko, stojita pred državnim orlom s cesarjevo krono, katerega varujeta na desni in levi strani dva oroslana; — znotraj na zadnji steni vrat se vidi podoba cesarjeviča in pa princesinje Štefanije, pod njima pa obris mesta Dunaja v svojem novem obrazu; — trezorna vrata kažejo 4 polja, na katerih se vidijo rojstni domi, zgoraj cesarjev in cesaričin, spodaj pa cesarjeviča in njegove prihodnje soproge; vse slike so damascirane in izvrstno izdelane. To vam je v vseh oddelkih prekrasno delo, katero sijajno kaže umotvor „slovanskega uma in dlana“ — delo gosp. Blažičeka.

Iz Trsta 18. okt. (O novi Kranjcem in Istrijanom jako važni železnici) je tukajšnje društvo „Progreso“ predsedstvu c. k. ministerstva na Dunaj poslalo pismo, v katerem zahteva, naj bi se podaljšala Rudolfova (koroško-gorenjska) železnica noter do Trsta in se dopolnila železnica istrijska. To pismo se opira na to, da z letošnjim letom h koncu gré predprava južne železnice na te železnice in je zato treba, da se Rudolfova železnica neodvisno od južne železnice potegne do Trsta. V tem pismu pa veli društvo „Progreso“ to-le:

1. Naj se črta Rudolfove železnice podaljša na državne stroške do Trsta tako, kakor se dela arlberška železnica, in to še o pravem času, da se more delo še letos zagotoviti. Vlada avstrijska naj podpira to in predlaga, da bi se brez odloga začela delati od južne železnice čisto neodvisna črta, bodisi od Loke preko Razdrtega do Trsta ali od Trbiža preko Predela, Gorice in Vallone ravno tako do Trsta; katera teh dveh črt naj bi se izbrala, to naj odloči državni zbor, pretresavši natančno in vestno izdelane načrte.